

על דא ועל הא

יגאל אלון — שר חינוך ?

יש לנו שר המופקד על עניני חינוך, וחינוך פירושו הכוונה לערכים, נסיון להגביל ולעדן פורקן יצרים, לטפח ערכים חינוכיים ולהלחם בתרבות הרחוב. לשר שלנו כנראה מושגי חינוך אחרים, ולכן החליט להשתלב במערך המתירנות והחל להלחם בצניעות ובספיחיה.

שר החינוך יוזם את ביטול הצנזורה ומצביע בכך על מגמות החינוך הרשמי של מדינת ישראל. שר החינוך יוזם חינוך מיני בבתי הספר, משל אלו הערכים החסרים ביותר לנוער שלנו.

יודעים אנו עד מה קשה הלוחמה כנגד הרחוב, כנגד המתירנות וגילוייה המעוותים. לוחמה זו דורשת מצביאים מלומדי-מערכות וגנרלים-של-פלמ"ח. הללו חייבים להכין תכנית מבצעית ולתקוף את האויב-מבית מכל עבריו. במקום זאת — המצביאים מקפלים את הדגל, מושיטים את החרב לאויב ונספחים אחר הרחוב. במקום לעמול ולהתייגע על חינוכו של הדור — מנסים לרכוש מעריצים וקולות ע"י פעולות אנטי-חינוכיות לחלוטין.

צפינו שישראל תהיה אור לגוים בתרבות, ברוח, בתורה ובחינוך. הכל יודעים לדבר על ערכי תנ"ך ומוסר היהדות כאשר המדובר במדיניות חוץ ובטחון. אך כשמגיעים למערכות פנים, לבעיות חברה, כל הערכים נשכחים ע"י חלק נכבד ממנהיגינו, ו"כמקולקלים שבהם עשיתם, כמתוקנים שבהם לא עשיתם".

במקום לבלום התדרדרות מוסרית, מעודד שר החינוך את נושאייה. במקום לומר "אחרי!" — מונהג השר ע"י האופנה ופורץ גדרי חינוך המקובלים מדור-דור. הגיעה העת שבראש משרד החינוך יעמוד אדם יותר שרשי, המעוגן יותר במורשת, ויהיה פשוט קצת יותר שר חינוך.

אלופים שהכזיבו

בצבא — יודעים הם כלם לדבר גבוהות על עם ישראל ויחודו, על זכויות חס-טוריות וזיקת התנ"ך, על סגולת ישראל וזקיפות קומתו כלפי הגויים, על ערכי מורשתו העתיקה ועל עליונותו בהנהגה ולעתיד לבא.

הרגשתנו היא כי הנהגה בצה"ל נשמרת הרוח, ובו ממשיכים לטפח את האמונה ברוחו המיוחדת של עם ישראל. בצה"ל אין מתביישים ביחודנו היהודי ובו עדין לא נשחקה הציונות כליל.

דומה עלינו כי רוח צה"לית זו נוגדת את האידאולוגיה הליברלית הצרופה, זו המשלה את עצמה בהומניות יתרה, זו הבורחת מכל שמץ של תחושת סגוליות ו"אתה בחרתנו". אין הליברליות מכירה בכלל במושג "סגולה" שכולו אומר מין דעה קדומה ונקודת מוצא לא-דמוקרטית. בליברליות הכל דמוקרטי ועומד להצבעה, הכל שוים והאדם הפרטי במרכז. לא העם, לא רוחו ומורשתו ובודאי לא אלקיו.

לפלא בעינינו מהיכן נושבת רוח הליברליזציה שצלחה על שני אלופי צה"ל לשעבר, האלופים שלמה להט ואריק שרון. פעולותיהם הצה"ליות והכרוזותיהם בתפקידם לשעבר מלמדים על זיקה עמוקה למורשת ישראל ולרוחו. אלמלא אלו קשה להבין את מסירות הנפש של אלופים אלו, פיקודיהם ופיקודי-פיקודיהם. הלא אלופים אלו ושכמותם חינכו דור על ברכי האמונה העקשת בעליונותו של עם ישראל ומתוך דבקות ברוחו המיוחדת.

סבורני כי "ליברליות שרשית ועמוקה" עומדת בנגוד מסוים לרוח צה"לית זו, ומשמטיה במדת מה את כל הבסיס למלחמותינו ולמאבקינו בשכנינו. כל פרשת המאבקים ישראל-ערב אינה ליברלית כ"כ, ואינה מושתתת על אדני זכויות האזרח והדמוקרטיה הצרופה. ובכן משהו כאן מזויף במקצת: ה"גנרליות" או ה"לי-ברליות"?

רגלים לדבר ופנים מוכיחות כי הללו מלאו את תפקידם בצה"ל בלבב שלם, במסירות נפש שאין למעלה הימנה, בשלמות נפשית מלאה.

אלא מאי? חושדים אנו כי הליברליות דוקא היא מזויפת במקצת. נוצרה היא בשעת "חישובי קונסטלציה" ונסיונות להשתרבות פוליטית.

אנו מצדנו נציע לאלופים: המשיכו בדרככם הטבעית. הצטרפו אל המנהיגים המכירים היטב בסגולת ישראל, במורשתו וברוחו. ולא היכרות לשעבר בלבד (במיל.) אלא כזו החדורה דבקות במטרה, בהוה ולעתיד. (ישר)

כשרות בבתי-חולים — הישג, אבל חלקי

ראו להיכן הגענו; גם דרישה טבעית לגמרי, קיימת ועומדת, — גם עליה צריכים להתעקש, להלחם, לאיים במשבר קואליציוני כדי לקבלה. יתירה מזו: גם דבר שהוא נכלל (דמו בנפשכם) ב"סטטוס קוו" — אף עליו צריכים להתמקח ולהושיט יד כעני בפתח.

הנושא: כשרות בבתי חולים.

כידוע, חוק האישפוז הממלכתי נתקל בקושי גדול: הדתיים דורשים "ויתור" וסוחטים כניעה: חובת כשרות בבתי"ח יהודיים. ודוקא שר המשפטים — המקובל כאדם הגון ובעל סבירות — דוקא הוא מתפתל בטענות-מענות ומצטרף למקהלת השמאל ה"אנטי" העיור. "למה לכם?", "בין כך הכל כשר וישר", "וכי נשמעו תלונות על המצב הנוכחי?" ומאידך: "עוד כניעה לדתיים!" "עוד חקיקה דתית!" "הפרת הסטטוס קוו!"

הדרישה להבטחת הכשרות בחוק היא כ"כ אלמנטרית, כ"כ טבעית וברורה עד שאין מנוס מן התחושה כי ההתנגדות לו היתה מלאכותית ו"סחטנית"; היינו למשורר קצת באף, להתמקח ולבסוף להתפשר עליו ול"ויתור" לדתיים. עי"כ ניתן

לגלות כלפיהם רגש נאצל של גמילות-חסדים, רגש של התחשבות מתחסדת בתביעותיהם, או פשוט יותר: פשיטת טלפים: ראו כמה נאים מעשי! בנושא זה של הבטחת הכשרות בבתי"ח מן הדין היה לעלות על הבריקדות ולהרעיש עולמות כנהוג במקומותינו. אם להתמקח ולהציג תביעות — אז דווקא את שמירת השבת בבתי החולים. מדוע תביעה צודקת זו נתעלמה מעיני העסקנים? מדוע כה וותרניים היינו בשאלה זו?

אין צורך להאריך בהסברים עד כמה חלולי השבת — בעטיו ובסביבתו של החולה — משפיעים לרעה על בריאותו. רבים מחולי עמך בית ישראל מתייסרים קשה על שליסוריהם נצטרפה עוד צרת חילולי השבת בפומבי שהם חייבים לחזות בהם, ולעתים אף לשמש להם כגורם, כמו ברישומים שונים של האחיות. מאידך, אין צורך להרבות בדברים עד כמה משפיעה לטובה על החולים אורת שבת רוגעת ונינוחה, ואפי' על בריאותם של חולים שאינם כה אדוקים באמונתם בבריאותם.

הפתרונות הטכנולוגיים והאדמיניסטרטיביים לתפעול בית חולים בשבת מצויים, ובתי"ח דתיים מסוימים יוכיחו. צריכים היינו לעבד תכנית מפורטת ולגבשה כהצעה לתביעות תקיפות. בנושא זה — בשל רחבו והיקפו — ניתן היה אולי לדחות תביעות מסוימות לימים טובים יותר, ולהסתפק בינתיים במועט. חבל שהחמצנו את השעה, ועדין יש לשוב ולעורר דרישה סבירה זו: שמירת אופיה של השבת בבתי"ח יהודיים במדינת ישראל.

"הספר הלבן" — תשל"ג

קצרה בינתי מהבין: מדוע אסור ליהודי במדינת ישראל לעשות בתשל"ג בדיוק מה שעשתה הקרן הקימת לישראל בתרצ"ג? מדוע בשנות העשרים, השלשים, והארבעים נלחמנו בכל עוז על זכויות רכישת קרקע בכל חלקי המולדת, והודות לגאולת קרקע זכינו להתיישבות יהודית ולגאולת העם בסימן "אתחלתא דגאון-לה", ומדוע אסורות פעולות כאלה כיום, ביהודה ובשומרון, בעזה בסיני? יאמרו: רכישת אדמה ב"שטחים" ע"י יהודים, זוהי פעולה פוליטית מובהקת. ונשאל: וכי גאולת אדמות טירת צבי וגאולת אדמות העמק לא היו פעולות פוליטיות, בעלות השלכות בינלאומיות ניכרות?

יאמרו: הרכוש אדמות מנסה לכוף על ממשלת ישראל מדיניות-שטחים בדרך של יצירת עובדות. נחזור ונשאל: כלום יהושע חנקין וחבריו לא כפו מדיניות-מושבות על ממשלת הוד מלכותם? ו"חומה ומגדל" לא היו יצירת עובדות? וכל הציונות כולה?

קצרה בינתי מהבין: דומני כי יהודי יכול כיום לרכוש אדמות בפרס ובטורקיה, ואולי גם פיסת קרקע בעירק ובמצרים. ואם אינו יכול — הרי על אפליות אלו אנו מרעישים עולמות. ומדוע לא בשכם וביריחו?

לא ערכתי בדיקה בנושא, אבל דומני שיהודי אמריקאי למשל יכול לקנות דונם בממלכת חוסיין בגדה המזרחית. מדוע יבצר הדבר מאותו אדם לעשות כן גם בגדה המערבית?

ספק אם בנדוננו תופס הטיעון הקלסי "מה יאמרו הגויים". לפי תומנו יש להסביר

לעולם כי קנית קרקע ע"י אנשים פרטיים זו פעולה מסחרית בין אדם לחבירו ואינה אקט ממלכתי. אין כל קשר לוגי בין קנית קרקע לבין התווית גבולות, שהרי תתכן בהחלט בעלותו של אדם על אדמה גם במדינה שאינה אזרח בה. גם את התיירוץ של "מניעת ספקולציות" קשה לקבל. הרי יש דרכים אחרות להלחם בתופעה זו, מלבד גזרות "ספר לבן" והגבלות "תחום מושב".
אולי נחיה את הקק"ל, נפיץ שוב קופסאות כחולות ונזמר שנית: "דונם פה ודונם שם".